

ΙΝΙΑΘΙΟ ΤΟΡΕΜΠΛΑΝΚΑ: “Η ΚΡΙΣΗ ΧΡΕΟΥΣ ΕΞΕΛΙΧΘΗΚΕ ΣΕ ΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ”

«Η κρίση χρέους εξελίχθηκε σε κρίση της δημοκρατίας στην Ευρώπη»

Συνέντευξη του ισπανού καθηγητή Πολιτικών Επιστημών Χοσέ Ινιάθιο Τορεμπλάνκα στην Ειρήνη Μητροπούλου

«Η κρίση χρέους ενίσχυσε τους τεχνοκράτες, σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, και θυσίασε κάποιους από τους κανόνες της δημοκρατίας στον βωμό της επείγουσας ανάγκης να καθουχαστούν οι αγορές», λέει μιλώντας αποκλειστικά στο ΒΗΜΑ online ο Ισπανός Χοσέ Ινιάθιο Τορεμπλάνκα, καθηγητής Πολιτικών Επιστημών στο πανεπιστήμιο Complutense της Μαδρίτης, αναλυτής στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Διεθνών Σχέσεων (European Council on Foreign Relations) και αρθρογράφος στην εφημερίδα «El País».

-Πώς θα σχολιάζατε τον ισχυρισμό ότι η κρίση οδήγησε σε μεγαλύτερο έλλειμμα δημοκρατίας την ΕΕ; Ότι, για παράδειγμα, τεχνοκράτες όπως οι κκ. Παπαδήμος και Μόντι «εγκαταστάθηκαν», αντί να έχουν εκλεγεί πρωθυπουργοί στην Ελλάδα και στην Ιταλία, μετά από «υπόδειξη» δανειστών;

«Παρόμοιες μεταβατικές κυβέρνησης δεν είναι τόσο ασυνήθιστες. Αλλά η πίεση να καθουχαστούν οι αγορές είναι πλέον τόσο έντονη, ώστε μπορεί να γίνονται αποδεκτές αποκλίσεις από τους κανόνες της δημοκρατίας. Ηγέτες άλλων κρατών κάνουν τα στραβά μάτια, όπως και η πιεσμένη από την οικονομική κρίση κοινή γνώμη. Η κρίση χρέους εξελίχθηκε σε κρίση δημοκρατίας στην Ευρώπη. Και τώρα ο κίνδυνος είναι διπλός. Επιτυχημένες κινήσεις μιας κυβέρνησης τεχνοκρατών μπορεί να οδηγήσουν στον πειρασμό της αναβολής των βουλευτικών εκλογών, για χάρη της

σταθερότητας. Αποτυχίες θα μπορούσαν να προκαλέσουν απόλυτες πολιτικές καταστροφές, καθοδηγούμενες από τις αγορές, με αποτέλεσμα να χάσουν οι πολίτες την εμπιστοσύνη τους τόσο προς τους διορισμένους τεχνοκράτες, όσο και προς τους εκλεγμένους πολιτικούς».

-Θεωρείτε όλο και πιο πιθανή τη δημιουργία μιας ευρωζώνης δύο ταχυτήτων, με έναν σκληρό πυρήνα από λιγότερα μέλη και με τις πιο αδύναμες οικονομίες, όπως την Ελλάδα, εκτός;

«Ναι, δεν έχουμε βγει από τη ζώνη του κινδύνου. Δεν γνωρίζουμε ακόμη αν η Ελλάδα θα τα καταφέρει να μείνει εντός της ευρωζώνης ή, ακόμη χειρότερα, αν η Ιταλία θα κατορθώσει να αναχρηματοδοτήσει το χρέος της. Τα δύο σενάρια εξακολουθούν να είναι πιθανά και οι επιπτώσεις τους θα ήταν τρομακτικές. Το σύμφωνο δημοσιονομικής πειθαρχίας, το οποίο τίθεται υπό διαπραγμάτευση αυτή τη στιγμή, έχει στόχο να ενισχύσει την ΟΝΕ, αλλά δεν είναι ούτε θα είναι όλες οι χώρες-μέλη του ευρώ ικανές να εφαρμόσουν τους νέους, πιο αυστηρούς κανόνες. Αυτό είναι βέβαιο».

-Τί συνέπειες θα είχε μια τέτοια διάσπαση;

«Οι επιπτώσεις θα ήταν καταστροφικές. Σε οικονομικό επίπεδο, οι αγορές θα τιμωρούσαν ακόμη περισσότερο τις χώρες της περιφέρειας και του Νότου, οι οποίες θα βυθίζονταν σε ακόμη μεγαλύτερη ύφεση. Σε πολιτικό επίπεδο, θα επανέρχονταν στο προσκήνιο όλες οι εντάσεις μεταξύ Βορρά και Νότου, θα βλέπαμε μια έκρηξη εθνικισμού, αντιευρωπαϊκού λαϊκισμού και εχθρότητας κατά του γαλλογερμανικού άξονα, ο οποίος είναι η κινητήρια δύναμη πίσω από την οικοδόμηση της ενωμένης Ευρώπης».

-Μπορείτε να φανταστείτε την ΕΕ να κινείται προς μεγαλύτερη πολιτική ενοποίηση, δηλαδή προς μια μορφή φεντεραλισμού, αλλάζοντας τη Συνθήκη προκειμένου να ενισχύσει περαιτέρω την οικονομική και δημοσιονομική ενοποίηση;

«Όχι, η νέα Συνθήκη είναι ένα είδος Μάαστριχτ 3. Έχει στόχο να βελτιώσει τον υπάρχοντα μηχανισμό επιτήρησης για την εκπλήρωση κριτηρίων σταθερότητας στην ευρωζώνη, όπως το πλαφόν του 60%

για το χρέος και του 3% για το έλλειμμα, αλλά δεν περιέχει στοιχεία τα οποία θα μας επέτρεπαν να μιλήσουμε για φεντεραλισμό, όπως ένα κοινό υπουργείο Οικονομικών, έναν νέο ρόλο για την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, την έκδοση ευρωομολόγων ή έναν αυξημένο προϋπολογισμό».

-Πιστεύετε ότι η βιωσιμότητα της ΕΕ στο μέλλον θα εξαρτάται περισσότερο από τις πολιτικές αποφάσεις που θα λαμβάνονται στο Παρίσι και στο Βερολίνο, ή από οικονομικές αποφάσεις αγορών ή της ΕΚΤ;

«Η πρώτη σημαντική κίνηση για τη σωτηρία του κοινού νομίσματος έγινε ήδη, τον Δεκέμβριο, όταν η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα έδωσε ρευστότητα στις αγορές, τουλάχιστον για την ώρα. Αλλά η ΕΚΤ έχει εξαντλήσει τα περιθώριά της: μπορεί να δράσει μόνο στη δευτερογενή αγορά ομολόγων ή στις χρηματαγορές. Την τελική λύση για αυτή την κρίση θα την αποφασίσει και θα τη δώσει η πολιτική».

Πηγή/φωτό: Το Βήμα